No. 1501 Zaterdag 5 October 1912. 29ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

BUREAUX VAN DIT BLAD
Redactie en Administratie
Oud No. 223. Nieuw No. 4.
Waterkant, Overzijde.

Es Courant aki ta sali tuer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba, St. Martin (P. H.), St. Eustatius i Saba fl. 10.— pa anja
Un numero sol fl. 0.15.
Anuncio di 1 te 7 regel f 0.50 cada regel mas 7½ cts.

Hoedenvlechterij in Suriname.

„Wie de artikelen over hoedenvlechterij uit de „Amigoe di Curaçao" door ons blad overgenomen, geregeld heeft gelezen, weet dat op de Curaçaosche eilanden, vooral op het eiland Curaçao, een bloeiende hoeden-industrie bestaat. In dit nummer nog kan men lezen, hoeveel deze industrie in het eerste simester van dit jaar heeft opgebracht.

Wat deze industrie behalve de financieele zijde zoo aantrekkelijk maakt, is dat zij door mannen zoowel als vrouwen, tehuis en in de zoogenaamde leege of vrije uren kan worden uitgeoefend. Zij kan dus voor onze bevolking, die vaak met haar tijd geen raad weet, het Amerikaansch spreekwoord waarheid maken: Time is money.

Om deze redenen hebben velen met ons sinds jaren gewenscht en er naar gestreefd deze industrie bij onze bevolking in te voeren. Welnu een verblijdend feit voorzeker is het, dat wij thans kunnen mededeelen, dat wij op dezen weg vooruitgaan, een flinken stap nader tot ons doel zijn gekomen.

Reeds een paar maanden geleden meldden wij, dat Z.D.H. Mgr. van Roosmalen zijne hooge goedkeuring had gehecht aan het plan om aan de meisjespatronaten een hoedenvlechtcursus te verbinden.

Dit communiqué nu werd de aanleiding, dat eenige heeren weer eens hunne volle aandacht aan deze industrie hebben geschonken. En het resultaat hiervan is geweest, dat zich een comité heeft gevormd, zich ten doel stellende de invoering der hoedenindustrie bij ons volk.

Voormeld comité bestaat uit de volgende heeren:
Mr. P. Carst, lid van het Hof v. Justitie,
Ds. A. E. Boers, predik. der Luth. Gem.,
J. Schütz, leeraar bij de Ev. Br. Gem.,
Dr. J. Sack, Gouvernements-scheikundige,
Fr. Ricker, Directeur der gevangenis,
A. Verheggen, R. K. geestelijke.

Door dit comité zijn reeds de voorbereidende maatregelen getroffen om tot de oprichting van een vlechtschool te komen. Het behoeft zeker niet gezegd, dat waar deze industrie ten onzent onbekend is, er een school moet wezen, ter aanleering van dit vak.

Hiervoor heeft zich het Comité tot den Gouverneur van Curaçao gewend om de noodige inlichtingen aangaande de vlechtschool te verkrijgen. Tegelijk zijn een bekwame hoedenvlechtster, die aan het hoofd der vlechtschool zal staan, en vlechtmateriaal gevraagd.

Dat wij op royalen steun onzer zusterkolonie kunnen rekenen, blijkt wel voldoende uit hetgeen de „Amigoe" in haar nummer van 24 Aug. ll. schrijft.

Daar lezen wij:

„Naar wij vernemen, zal men trachten deze industrie ook in Suriname in te voeren. Waar er reeds zoovele vlechtcentra zijn, kan Suriname er nog best bij, en wij kunnen er misschien beter stroo door machtig worden. Immers, als Suriname meer direct belang heeft bij de stroovlechterij, zal het zoozeer gewenschte stroo, dat daar uitstekend groeien wil, er ook wel in groote hoeveelheid worden aangeplant en dan schiet er iets voor ons over. Wij hopen dat onze Zusterkolonie door Curaçao geholpen worde bij het aanleeren van 't vlechten, opdat zij ons later helpe in het verstrekken van goed stroo. Zoo helpen de zusterkolonies elkander, en gaan we gezamenlijk vooruit."

Verder zijn de heeren Sack en Ricker bezig te onderzoeken of in onze palmenrijke bosschen het vlechtstroo te vinden is. Zou het dezen heeren gelukken deze palmsoort, de Carludovica palmata, of een soortgelijke te vinden, dan heeft de vlechtindustrie een glanzende toekomst. Maar zelfs aangenomen, dat dit niet het geval zal wezen, en het vlechtmateriaal zal moeten ingevoerd worden, dan nog zal deze industrie een zegen voor onze noodlijdende kolonie zijn. Immers als Curaçao, dat het vlechtmateriaal moet invoeren, van de hoedenvlechterij een bloeiende industrie heeft kunnen scheppen, waarom zou Suriname dit dan niet vermogen?

Hierbij komt nog, dat intusschen de verlangde palmsoort inheemsch kan gemaakt worden. Aldus kunnen wij na een 7 à 8 tal jaren one eigen vlechtmateriaal hebben en zijn wij op dit punt niet meer van een ander land afhankelijk. Reeds wordt dit palmsoort in den cultuurtuin aangekweekt.

Men ziet het. Met recht schreven wij: Wij gaan vooruit; wij zijn een flinken stap nader bij de invoering dezer industrie gekomen.

Dat deze zaak de sympathie van geheel de bevolking, van hoog en laag heeft, hiervan zijn wij overtuigd. Voor menig huisgezin toch, voor menigen stillen arme zal hierdoor uitkomst verkregen worden. Waar nu een kwijnend bestaan wordt doorleefd, daar zal dan een blij en opgewekt leven gebracht worden.

Wij twijfelen er dan ook geen oogenblik aan, of het Comité zal vooral bij het gouvernement en bij de meergegoeden onder ons niet alleen een krachtigen moreelen, maar ook en vóór alles een klinkenden financieelen steun vinden.

Laat elk het zijne bijbrengen tot invoering dezer industrie. Het belang van het kwijnend Suriname is er mee gemoeid."

De Surinamer.

NASCHRIFT VAN DE REDACTIE AMIGOE.

Wij mogen natuurlijk niet vooruitloopen op de beslissing van ons Koloniaal Bestuur, maar wij twijfelen geen oogenblik, of Curaçao zal bereid gevonden worden Suriname zooveel mogelijk te helpen. Hoe loyaler steun gegeven wordt des te beter. Dat men zich toch niet late beangstigen door de gedachte, dat wij op die manier een concurrent aankweeken, die ons later verdringen zal op de wereldmarkt.

Och kom, de wereldmarkt is zoo ruim! Daar is nog heel wat plaats over! Van verdringen moet geen sprake zijn, wel van zusterlijke samenwerking. Laten wij elkander helpen, en vast aaneensluiten, om zóó meer kracht te hebben tegen vreemde concurrenten.

Curaçao is nu in de gelukkige gelegenheid aan Suriname een goeden dienst te bewijzen, welke zeer op prijs zal gesteld worden, en waardoor het ons mogelijk zal zijn onze reeds krachtig opbloeiende industrie naar steviger grondslag over te brengen.

Als een zwaard van Damocles zweeft ons steeds het gevaar boven het hoofd dat, door het uitbreken van pest of revolutie in de naburige republieken, de invoer van hoedenstroo gestaakt moet worden. Zelf deze palmsoort aankweeken op onze eilanden schijnt niet mogelijk, ofschoon nog nimmer de proef is genomen. Op Saba werden indertijd eenige exemplaren van deze palm gevonden en ons dunkt, dat als de cultuur binnen eigen kolonie ergens mogelijk zou wezen, dit op Saba in de diepe ravijnen, en op St. Eustatius in de Quill zou zijn.

Maar Suriname is zeer zeker geschikt voor dergelijke cultuur, het stroo, uit Paramaribo ontvangen, voldeed uitstekend.

Moeten wij dus thans niet met beide handen de gelegenheid aangrijpen om op vlechtgebied nauwe aansluiting te zoeken bij Suriname, een Hollandsche Kolonie, waarmede we door stoomverkeer verbonden zijn, en van waar we zeker ten allen tijde het noodige hoedenstroo kunnen betrekken?

Maar daartoe is noodig, dat Suriname zelf bij de cultuur van deze palm geïnteresseerd zij. We zien het immers uit de feiten. Eerst thans, nu de hoedenindustrie aldaar zal worden ingevoerd, begint men met zorg te zoeken naar de palm en zal men met ernst zich op het aankweeken daarvan toeleggen. Willen we dus het aankweeken der stroopalmen op Suriname bevorderen, dan moeten we ook medewerken om de vlechterij aldaar in te voeren.

Het Comité heeft den Gouverneur gevraagd om een leermeesteres en om materiaal.

Als we onze zusterkolonie een vriendelijken, welgemeenden raad mogen geven, zou het deze zijn: Vraag den Gouverneur, of de Leider der vlechtcursussen op Curaçao voor een tijdje naar Suriname mag komen om de heele vlechterij flink te installeeren. Een leermeesteres alleen is niet voldoende. Die is wel technisch goed onderlegd, maar kan toch nooit zoo volledige inlichtingen geven als de Leider.

En dan.

Laat de Heer H. J. COHEN HENRIQUEZ definitief benoemd worden tot Leider der hoedenvlechterij. Deze industrie is thans dermate ontwikkeld dat zij voor goed een vollen man vraagt. Meer dan ooit is het noodig, dat iemand met de talenten van den Heer HENRIQUEZ geregeld contrôle houdt over al de cursussen, in de stad, in de buitendistricten en op de eilanden. Ja, wij achten de tijd gekomen om nog een stap verder te gaan.

Benoem hem *Inspecteur* der hoedenvlechterij in West-Indië en laten Suriname en Curaçao gezamenlijk zijn honorarium betalen, evenals dit geschiedt voor den Inspecteur van den Landbouw in West-Indië. De verhouding zou dan voorloopig moeten zijn voor Curaçao ¾ en voor Suriname ¼.

Wanneer van het eerste oogenblik eenheid gebracht wordt in de hoedenvlechterij van Suriname en Curaçao, is de onderlinge samenwerking van zelve verzekerd, omdat alles onder de opperste leiding staat van één hoofd.

In het begin weet Suriname nog geen weg met de hoeden. Wat een aanmoediging zal het voor de vlechtsters zijn, als de goed gevlochten producten onmiddellijk via Curaçao aan den man gebracht kunnen worden, dus onmiddellijk geld opbrengen.

En wat een voordeel voor Curaçao, als wij bij grootere bestellingen rekenen kunnen op de medewerking van honderden vlechtsters in Suriname!

Toekomstmuziek!

Nu goed, maar de componist is met zijn opus toch reeds bezig.

De eerste opvoering zal niet lang op zich laten wachten.

De Hoeden-industrie in de Republiek Ecuador.

Het „Tijdschrift voor Nijverheid en Landbouw in N.-I." ontleent aan een artikel in het „Bulletin de la Socété de Geographie Commerciale de Hâvre":

De naam „Panamahoed" is een verkeerde aanduiding. In werkelijkheid is de Landengte van Panama geenszins het land, waar de hoeden, die door de mode een wereldvermaardheid hebben verkregen, vervaardigd worden. De verkeerde naam is ontstaan, doordat vroeger de hoeden uitsluitend werden uitgevoerd uit Panama, dat zich had weten te plaatsen tusschen het land van productie en Europa. In werkelijkheid betreft het hier een in Ecuador inheemsche industrie en de grondstof, het „toquilla" stroo, is bijna uitsluitend uit die republiek afkomstig.

Een andere zeer gewone dwaling is, dat de stroohoeden een buitengewoon kostbaar artikel zouden zijn, terwijl eigenlijk iedereen ze zou kunnen dragen; in Ecuador geschiedt dit dan ook door rijk en arm. Dit zal ook in Europa het geval kunnen zijn, zoodra bekend is, dat het bedrijf in Ecuador hoeden levert in alle prijzen, van f 1 tot f 100 en meer. Wanneer de importeurs beter op de hoogte waren, zouden ze de hoeden zóó goedkoop kunnen leveren, dat ze de koopkracht van werklieden en anderen met kleine beurzen niet zouden te boven gaan. De duurte der hoeden in Frankrijk is hieraan te wijten, dat de kooplieden, in plaats van zich rechtstreeks in verbinding te stellen met het land van herkomst, hun waar betrekken via Duitschland, Engeland of de Vereenigde Staten. Op die wijze moet de gebruiker ook de winsten betalen van een reeks overbodige tusschenpersonen en het gevolg ervan is, dat de Panamahoed tot nu toe niet anders is kunnen zijn dan een kostbaar modeartikel, terwijl het een gewoon en goedkoop gebruiksartikel zou kunnen zijn.

In Ecuador gebruikt men allerlei plantaardige vezels voor de hoedenfabricage. De struik, die het „toquilla" stroo levert, ziet er uit als een kleine palm, bereikt een hoogte van 2 à 3 M. en groeit in 't wild, zoowel in de vochtige en warme kuststreek, als in de bosschen op de berghellingen in het Amazonegebied.

De aan elkaar grenzende provincies Manabi en Guayas zijn de belangrijkste centra van hoedenvlechterij en hebben op dit gebied ook den besten naam, Montecristi in eerstgenoemde provincie vervaardigt de fijnste soorten, bepaald wonderen van buigzaamheid, lichtheid, stevigheid en fijnheid.

Men is bezig het bedrijf ook ingang te doen vinden in de overige provinciën van het land.

De hoeden worden bij den invoer niet belast. In Duitschland, Engeland en België kunnen ze zonder invoerrecht ingevoerd worden. Frankrijk heft een invoerrecht van 15 francs per 100 kilo netto.

Van de Europeesche staten is Duitschland de grootste afnemer. Het vraagt in hoofdzaak de fijnere soort en terwijl Engeland en de Vereenigde Staten de voorkeur geven aan de goedkoopere qualiteiten. België schijnt meer en meer een belangrijke markt te worden.

De hoedenindustrie is voor Ecuador van zeer veel belang. Hoeden zijn in belangrijkheid het vijfde artikel, wat de waarde van den uitvoer betreft.

Ter bescherming van deze inheemsche nijverheid is de uitvoer van de beste stroosoorten n. l. het „toquilla" en het „mocora" stroo verboden.

Draadlooze telegrafie op stoomschepen.

Belanghebbenden worden opmerkzaam gemaakt op den inhoud van de Amerikaansche wet van 23 Juli 1912, waarbij art. 1 der wet van 24 Juni 1910 (betreffende de verplichting voor stoomschepen tot het uitgerust zijn met toestellen voor draadlooze telegrafie) in den volgenden geest is gewijzigd:

Met ingang van 1 October 1912 is het verboden met eenig stoomschip, ingericht of gebezigd tot het vervoeren van 50 of meer personen, passagiers of bemanning of beide, eenige haven van de Vereenigde Staten te verlaten of te trachten te verlaten zonder te zijn uitgerust met een doelmatig toestel voor draadlooze telegrafie, hetwelk voldoende capaciteit bezit om berichten te ontvangen en over te seinen over een afstand van 100 (zee) mijlen zoowel bij dag als bij nacht.

Dit toestel moet zijn energie kunnen ontleenen aan een krachtwerktuig, hetwelk onafhankelijk is van de hoofdwerktuigen van het schip en hetwelk voldoende energie kan leveren om de goede werking van het toestel over den bovengenoemden afstand gedurende ten minste 4 uren bij dag of bij nacht te waarborgen, terwijl een doelmatige verbinding tusschen de telegraafhut en de brug te allen tijde moet worden onderhouden.

Er moeten ten minste 2 bekwame telegrafisten aan boord zijn, van welke er steeds één op zijn post aan het toestel moet zijn, zoolang het schip varende is.

Dit voorschrift zal, voorzoover vracht-stoomschepen betreft, eerst in werking treden op 1 Juli 1913, met dien verstande, dat op dergelijke schepen in stede van 2 telegrafisten kan worden volstaan met 1 telegrafist en eenig lid der bemanning, welke laatste echter bevoegd moet zijn om als telegrafist op te treden, en omtrent wien in den monsterrol moet zijn aangeteekend, dat bij bekwaam is om langs draadloozen weg gewone nood- of waarschuwingsberichten te ontvangen en te begrijpen en voorts geschikt is om met den aanwezigen telegrafist een voortdurende doelmatige bediening van het toestel te waarborgen.

De overige artikelen van de wet van 24 Juni 1910 blijven onveranderd.

In die artikelen is bepaald:

(Artikel 2) dat een installatie slechts als doelmatig zal worden beschouwd, wanneer daarmede berichten kunnen worden verzonden naar en ontvangen van stations, welke met een ander systeem voor draadlooze telegrafie zijn uitgerust.

(Artikel 3) dat de gezagvoerder die met zijn schip een haven der Ver. Staten verlaat of tracht te verlaten, zonder dat aan de bij deze wet vastgestelde voorschriften is voldaan, zich blootstelt aan veroordeeling tot een boete van ten hoogste 5000 dollars en

(Artikel 4) dat de voor de richtige uitvoering van deze wet noodige voorschriften zullen worden uitgevaardigd door een staatssecretaris van Handel en Nijverheid.

Draadlooze telegrafie voor schepen.

De Duitsche bladen melden enkele bijzonderheden omtrent de nieuwe bepalingen, die voor het gebruik der draadlooze telegrafie waarschijnlijk aan Duitsche schepen gegeven zullen worden.

„Onafhankelijk van de besluiten der rijksregeering, zoo luidt bedoeld bericht, die voort zullen vloeien uit de voorstellen op de internationale conferentie gedaan, zijn als gevolg van besprekingen door de Deutsche Seeberufsgenossenschaft gedaan op 1 October de volgende nieuwe voorschriften voor de gedwongen invoering der draadlooze telegrafie aan boord van zeeschepen te wachten. In de toekomst moeten passagiersschepen, die, de bemanning ingesloten, minstens 75 man aan boord hebben, voorzien zijn van toestellen voor draadlooze telegrafie, die minstens over een afstand van 100 zeemijlen werken. Als passagiersschepen zijn die schepen te beschouwen, welke in hoofdzaak ingericht zijn op het vervoer van minstens 25 personen.

„Verder zullen ook Duitsche vrachtbooten van dergelijke inrichtingen te voorzien zijn, als ze meer dan 60 personen regelmatig aan boord hebben, hetgeen, zooals er bijgevoegd wordt, nergens in het buitenland nog een voorschrift is. De bepalingen gelden echter alleen voor den Grooten en Atlantischen Oceaan, daar zij niet gelden voor de Middellandsche Zee, de Noord-, Oost- en de Zwarte Zee.

Dr. A. Kuyper neemt ontslag als Kamerlid.

Naar de „Standaard" meldt, heeft Dr. Kuyper, Kamerlid voor Ommen, als zoodanig ontslag genomen, en bericht hiervan aan Binnenlandsche Zaken ingezonden. In hetzelfde nummer van het anti-revolutionaire hoofdorgaan wordt een brief gepubliceerd, door dr. Kuyper aan den voorzitter der Centrale Anti-revolutionaire Kiesvereeniging te Ommen gezonden, waarin hij deze mededeeling doet van zijn ontslagaanvrage.

In dezen brief schrijft de leider der anti-revolutionairen o. a.:

„Ingevolge mijn laatste schrijven zou ik in de eerste weken van September in het district zijn opgetreden, om het zoo gewenschte contact met mijn district levendig te houden. Thans echter moet ik U tot mijn leedwezen mededeelen, dat een schrijven aan den Minister van Binnenlandsche Zaken, waarbij ik mijn ontslag nam als Kamerlid, dat op heden door mij is verzonden, deze toezegging vanzelf doet vervallen.

Inzage van de twee medische adviezen, waarvan ik afschrift hierbij voeg, zal het U duidelijk maken, waarom ik nu reeds tot dezen stap moest overgaan. Toen ik in April jl. te Utrecht mijn jubileum als „Standaard"-redacteur vierde, was mijn gehoor, dank zij de goede hulp mij door Dr. Ekker verleend, in die mate weer bijgekomen, dat ik den moed herkreeg, om althans tot de eerstvolgende stembus in dienst te blijven, en misschien zelfs mij nog voor de komende behandeling van de Grondwetsherziening beschikbaar te stellen. Sinds echter week die ingetreden beterschap bijna geheel, en uit dien hoofde mag ik niet langer een post blijven bezetten, dien ik niet meer naar behooren waarnemen kan. Vooral nu beide artsen mij verzekerd hebben, dat de inspanning, die het luisteren met een gebrekkig gehoor kost, dit gehoor gaandeweg kan verslechteren, voel ik mij physiek onbekwaam om mijn mandaat ook maar eeniger mate naar eisch te blijven waarnemen; en dit te meer bij het terugdenken aan het lot dat mijn vader trof, die op mijn leeftijd ten slotte stokdoof werd en zich van allen omgang en verkeer zag uitgesloten. Van achteren bezien, gevoel ik zelfs, dat ik beter had gedaan in 1909 het mandaat niet aan te nemen, daar ik, van allen Afdeelings- en Commissorialen arbeid door mijn gehoor uitgesloten, slechts op zeer gebrekkige wijze aan den arbeid der Kamer kon deel nemen, en bij de openbare beraadslaging zoodra de debatten een eenigszins acuut karakter aannamen, mij geheel buiten staat gevoelde ze te volgen of er aan deel te nemen. Ik bied aan de kiezers van Ommen hiervoor mijn verontschuldiging aan, en gevoel juist daarom te meer behoefte, om bij het scheiden én de kiesvereeniging én de kiezers te hartelijker dank te zeggen voor het vertrouwen tot tweemalen toe bij de stembus in mij gesteld".

De twee medische adviezen, waarvan in den hierboven geciteerden brief van dr. Kuyper sprake is, zijn verstrekt door dr. Felix Panse te Dresden, en door Prof. dr. Kraft, Chef-geneesheer van dr. Lahmann's sanatorium Weisser Hirsch bij Dresden.

Ook deze adviezen zijn in de „Standaard" in hun geheel afgedrukt in den oorspronkelijken, Duitschen tekst, waarbij een Hollandsche vertalling is gevoegd.

Dr. Panse constateert dat het gehoorlijden van dr. Kuyper bestaat uit een zoogenaamde Middenoorsclerose, en dat het nu reeds aan de rechterzijde tot volslagen doofheid en links tot vergevorderde zwakhoorigheid heeft geleid. Volgens dezen geneesheer is het in elk geval buitengesloten, dat Zijne Excellentie Kuyper nog verder als afgevaardigde werkzaam zou kunnen zijn, vooral niet in een leidende positie als partijchef, overmits het hem onmogelijk is bewogen debatten te volgen. Een en ander zou niet alleen ongunstig op zijn gehoorlijden inwerken, maar ook verzeld gaan van een nadeeligen invloed op zijn geheelen toestand.

Ook prof. Kraft komt tot dezelfde conclusie.

En zoo gaat dan deze schitterende politieke figuur voor goed uit de Tweede Kamer verdwijnen!

Men zal hem daar dus niet meer mogen bewonderen, dien stoeren 75-jarige; men zal daar dus niet meer mogen genieten van die altijd-frissche, pittige redevoeringen, waardoor hij zelfs in de laatste jaren de geheele Kamer kon boeien: men zal daar in de vervolge dus moeten verstoken blijven van zijn heldere voorlichting en krachtige hulpe bij duistere vraagstukken en stormachtige debatten!

Met dr. Kuyper verdwijnt — wij kunnen dit zonder overdrijving zeggen — een der grootste figuren die de Kamer gedurende de laatste vijftig jaren in haar midden heeft gezien!

Wij vertrouwen echter, dat deze ontslagname als Kamerlid geen algeheele terugtrekking van dr. Kuyper uit het politieke leven moge beteekenen, en dat de eminente leider der anti-revolutionairen ook thans nog, zoowel in zijn „Standaard" als daarbuiten, met zijn niet genoeg te waardeeren talenten de Christelijke politiek krachtig zal blijven steunen.

De Maasbode.

Zes soldaten verdronken.

Te Utrecht heeft een treurig ongeluk plaats gehad, waardoor geheel de Nederlandsche Natie geschokt werd.

Nabij de stad ligt het fort Vossegat, waar de genie in de grachten, welke het omringen, veelal oefeningen houdt in het slaan van bruggen, maken van vlotten enz.

Sinds 5 Augustus lagen in de omgeving detachementen van het tweede en derde regiment infanterie om hun kennis en vaardigheid in dezen arbeid te vermeerderen. Evenals andere dagen werd ook 5 September doorgebracht met het maken van bruggen, vlotten en het leeren bevaren van deze laatste.

Deze vlotten bestaan in het algemeen uit een onderbouw van acht tonnen die paarsgewijze op vier hoeken zijn aangebracht en door rondhouten zijn verbonden. Een en ander wordt door kruiselings aangebrachte rondhouten steviger gemaakt en door dikke touwen vastgesjord. Over dit onderstel legt men een vloer van gewone vlakke planken, die meestal door touwen wederom aan de onderlaag worden bevestigd.

Men begrijpt dat het hoofdzaak is dat de onderdeelen goed aan elkaar sluiten en alles degelijk is bevestigd. Wordt vervolgens het vlot te water gelaten, dan blijft de vloer even boven de oppervlakte verheven. Dan dient er op gelet dat de belasting goed verdeeld is, zoodat het evenwicht bewaard blijft, daar anders omslaan het gevolg zou zijn.

Met een dergelijk vlot nu werd 5 Sept. morgen op de gracht bij het Vossegat gewerkt. Een dezer was bemand met zestien soldaten, allen behoorende tot het detachement van het tweede en derde regiment.

Hoe is nu het ongeluk geschied?

HET ONGELUK.

Over de oorzaak loopen de meeningen uiteen.

Er wordt beweerd, dat zware balken van een brug, waarmee men aan het bouwen was, op het vlot zijn gevallen, zoodat dit overbelast werd en zinken moest. Een andere lezing zegt dat het vlot doormidden is gebroken, hetgeen, gelet op de samenstelling, zoo goed als buitengesloten is. Volgens anderen is een der tonnen, die op de hoeken zijn bevestigd, losgeraakt en daardoor het zwaartepunt verplaatst.

De meest aannemelijke uitleg echter is de volgende. Een der manschappen, die het vlot met een langen stok voortboomde, is door de vochtige gladheid der planken uitgegleden. Zijn makkers hebben hem willen grijpen en ophelpen, waarbij zij de voorzichtigheid uit het oog verloren en zich te veel aan ééne zijde begaven. Hierdoor ging het evenwicht verloren en is het vlot opgewipt. De tonnen zijn losgeraakt uit de touwen, de planken gleden af en de soldaten geraakten te water.

De militairen, die op den wal de oefeningen gadesloegen, aarzelden geen oogenblik hun kameraden hulp te bieden.

Van de te water geraakten bleken slechts weinigen te kunnen zwemmen. Twee hunner wisten uit eigen kracht den oever te bereiken. De overige veertien verdwenen in de diepte. Officieren en manschappen, die ooggetuigen waren of op het hulpgeroep kwamen toeloopen, begaven zich nu onverwijld te water om hulp te bieden. Herhaaldelijk doken deze onder en men smaakte het genoegen er acht boven te brengen. De meesten van hen waren het bewustzijn reeds kwijt.

Intusschen was telefonisch in de stad hulp ingeroepen op het bureau der genie, de politie en het hospitaal. Spoedig waren dan ook zuurstofapparaten aanwezig om de levensgeesten weer op te wekken. Dit gelukte, dank vooral aan een hoofdagent van politie, met de acht geredden.

Intusschen werd voortgegaan met het zoeken naar de vermisten. Toen duiken niet meer hielp, ging men zoeken met haken en dreggen. Nu volgde een akelig schouwspel. Achtereenvolgens werden 6 lijken opgehaald... zes maal kwam de haak langzaam boven, voorzichtig binnengehaald, tot boven het water het druipende lichaam zichtbaar werd. De dooden werden neergelegd in tenten, vervolgens in lakens gewikkeld en per brancard naar het hospitaal vervoerd.

Nadat zes lijken waren opgehaald, bleef men nog voortgaan met dreggen. Niemand werd echter meer vermist.

DE SLACHTOFFERS.

Van de zes verdronken soldaten zijn er twee korporaals, de overigen miliciens. Hun namen zijn: A. F Maka, korporaal, uit 's-Hertogenbosch; Theodoor van Gorp, milicien uit Luykgestel, H. Geurts, milicien uit Gemert; J. Dalfing, milicien uit Ravestein; Laurens Lauwerse, milicien uit Domburg.

Uitgezonderd de laatste, die van het derde regiment infanterie was, behoorden allen tot het tweede regiment. Beide korporaals hadden na de vervulling van hun dienstplicht, vrijwillig als korporaal bijgeteekend.

DE GEREDDEN.

De militairen, die bewusteloos uit het water gehaald waren en wier levensgeesten weer waren opgewekt, werden per brancard naar het militair hospitaal of naar de kazerne gebracht. Een dezer, de milicien H. Th. van Moorsel uit Stiphout, die tijdelijk in de artillerie-kazerne was ondergebracht, kreeg in den loop van den middag een bloedspuwing. Hij werd daarop overgebracht naar het hospitaal, waar zijn toestand bedenkelijk was. Geruchten, dat hij reeds overleden was, werden tegengesproken.

Nadat het ongeval bekend gemaakt was, waren spoedig vele officieren, waaronder kolonel Koolemans Beijnen, op de plaats van het onheil tegenwoordig. Zij namen een groot aandeel in de redding.

Nadat de minister van Oorlog onmiddelijk bericht had ontvangen van het ongeval, heeft de minister den kapitein van den generalen staf Dickhoff, werkzaam aan het departement, opgedragen naar Utrecht te vertrekken, teneinde omtrent den toestand inlichtingen in te winnen.

DE BEGRAFENIS
DER VERDRONKEN MILITAIREN.

Maandag 9 September had de plechtige teraardebestelling te Utrecht plaats der slachtoffers van de ramp bij het fort Vossegat. Om 9 uur werd in de kathedraal, de parochiekerk der H. Catharina, een gezongen uitvaartdienst opgedragen door den Zeereerw. Plebaan G. A. Starink, geassisteerd door de Eerw. heeren kapelaans, waarna van het militaire hospitaal af de droeve stoet naar het katholiek kerkhof trok.

Voorop ging een detachement soldaten met de treurmarsch-spelende muziek der genie waarna de drie lijkkoetsen volgden, bedolven onder vijftig of zestig kransen en bloemstukken. Als slippendragers fungeerden korporaals der infanterie De geheele militaire begrafenis stond onder leiding van kapitein, jonkheer Von Steiger, van de infanterie.

Op de katholieke begraafplaats stonden militaire detachementen en haie, en brachten het militair saluut, toen de lijken voorbijgedragen werden. Ze bestonden uit acht grenadiers, acht infanteristen en acht veld-artilleristen. Op de lijkbaren lagen de kapi's, sabels en koppels der omgekomenen. Bij de kapel werd een salvo over de kisten gelost en daarna werden de kisten in de kapel gedragen, waar ook alle militaire autoriteiten binnen gingen.

Pastoor Starink verrichtte daar de plechtigheden. Vervolgens werden de kisten naar buiten gedragen en in het graf neergelaten, waarna de infanterie en de genie een carré vormden en over het graf een salvo losten. Toen nam de HoogEdel Gestr. heer Koolemans Beynen, kolonel van het regiment genie, het woord en wees op de ontzetting, waarmede het garnizoen geslagen was door deze ramp. Hij wees erop, dat de pioneniersoefeningen tot de meest gevaarlijke behooren, doch dat jaren verliepen zonder ongelukken totdat deze ramp het heele land opschrikte. Het vlot had, verzekerde hij, voldoende draagkracht; door verplaatsing van het evenwichtspunt wegens schrik, had het ongeval plaats. Spr. herinnerde aan den heldenmoed door de officieren en minderen getoond om hun kameraden te redden en eindigde met den wensch:

„Hunne assche ruste in vrede."

Daarop sprak Kolonel Klerk De Reus, commandant van het tweede regiment infanterie te 's Bosch, die zeide dat de omgekomenen naar Utrecht gegaan waren, vol moed om hun militaire kennis te versterken en nu gevallen waren als slachtoffers van hun plicht. Den ouders zal het tot troost zijn dat zij vielen in den dienst van Koningin en Vaderland.

Daarna bad pastoor Starink vijf „Onze Vaders" en vijf „Wees Gegroeten" voor de zielerust en hiermee was de plechtigheid afgeloopen.

Des morgens was de kerk gevuld met militairen daar alle Katholieke militairen vrijaf hadden om den dienst bij te wonen.

In den lijkdienst was ook aanwezig Jhr. Mr. C. van Sasse van IJsselt, advocaat-fiscaal Harer Majesteits Land- en Zeemacht.

Op het kerhof waren aanwezig Generaal-Majoor Bischoff van Hemskerk namens den Minister van Oorlog, Generaal-Majoor Kleynhens, de waarnemend burgemeester wethouder Van Dieren Bijvoet, de Kolonels Koolemans Beynen en Klerk De Reus, Luitenant-Kolonel Von Brucken Fock en Majoor Meysberg van de genie, Luitenant-Kolonel François, plaatselijk commandant, Kolonel Jhr. Bogaert van de veldartillerie, Majoor Muller Massis van den Generalen Staf en tal van militaire en burger autoriteiten.

De begrafenis van milicien Dalfing had een uur later plaats op de nieuwe algemeene begraafplaats, op dezelfde wijze wat het militaire geleide betreft. Ook hier waren dezelfde autoriteiten aanwezig en sprak kolonel Koolemans Beynen een rede uit: mede voerden daar het woord Luitenant-Kolonel Toorenberger van het tweede regiment infanterie, Ds. Leenmans namens den kerkeraad van het Ned. Herv. Kerkbestuur en Ds. Van Deurzen uit Ravenstein, terwijl de sergeant Van Eeuwijk uit 's Bosch een afscheidsgroet bracht namens de onderofficieren en minderen van het tweede regiment infanterie. Ook deze lijkbaar was onder kranen bedolven.

De lijken van Geurts en Lauwerse waren respectievelijk naar 's Hertogenbosch en Domburg vervoerd en aldaar begraven.

UIT CURACAO.

De Curaçaosche correspondent van de N. R Ct. vernam van een Columbiaan uit Rio Hacha, dat de ex-president van Venezuela, Castro, ware hij weder aan het bewind gekomen, booze plannen tegenover Curaçao had.

„De gewezen held had n. l. een duren eed gezworen, dat een van zijn eerste regeeringsdaden zou zijn geweest Curaçao een hak te zetten: hij zou hier een landing beproefd hebben met een leger van 5 of 8000 man, om dit eiland te vuur en te zwaard te verwoesten en hier een op moderne Castroïstisch-Venezolaansche leest geschoeide voorstelling van den Sabijnschen Maagdenroof te geven. Echter heeft zijn ziekte hem verhinderd, deze vriendelijke plannen uit te voeren."

Wij gelooven, dat Castro zich nog wel eens bedacht zoude hebben vóór bij aan zulke een dolzinnigen maatregel uitvoering had gegeven; het is geenszins onmogelijk op de onbeschermde eilanden Bonaire en Aruba een „raid" te volvoeren, maar we leven niet meer in de middeleeuwen en de gevolgen van zulk een overval zouden Castro duur hebben te staan gekomen.

* * *

In eene correspondentie van 13 Aug. j.l. wordt in de N. R. Ct., naar aanleiding van het bekende rapport van onzen gezantschapssecretaris te Washington over den gezondheidstoestand op Curaçao, vermeld, dat er eene commissie destijds benoemd werd die in bijzonder de opdracht had, na te gaan wat er gedaan zou kunnen worden tegen de verspreiding van venerische ziekten.

De correspondent vervolgt:

„De vraag in het midden gelaten, of de passieve houding van onze autoriteiten inzake de bestrijding van venerische ziekten al dan niet in overeenstemming is met de bestaande omstandigheden, mag overigens, met volle erkenning van hetgeen de Amerikanen in de door hen onderhaanden genomen landen op sanitair gebied in het algemeen tot stand hebben gebracht, daarnaast toch wel in het licht worden gesteld, dat ook deze Nederlandsche kolonie, althans het hoofdeiland, op het gebied van den gezondheidstoestand in het algemeen geen slecht figuur slaat. Dit is de meening van prof. dr. Max Schottelius, professor in de gezondheidsleer aan de universiteit te Freiburg in Baden, die thans een studiereis doet door West-Indië en een gedeelte van Zuid- en Midden Amerika.

Zijn indruk van Curaçao is over het algemeen zeer gunstig. Hij roemt de zindelijkheid van Willemstad, thans vooral, met het oog op het heerschen van pest in verschillende omliggende landen, een factor van groot belang, terwijl de hier getroffen maatregelen tegen de inbrenging van besmettelijke ziekten eveneens zijn goedkeuring mochten wegdragen. In sommige opzichten acht hij het hier beter ingericht dan op al de andere tot dusver door hem bezochte plaatsen: zoo vindt hij onze quarantaine-inrichting niet alleen goed gelegen, maar ook in uitstekende orde, zooals er geen tweede in deze buurt gevonden wordt. Ook over onze medici heeft hij zich zeer waardeerend uitgelaten.

Prof. Schottelius is voornemens bij zijn terugkeer in Europa een beschrijving van zijn reis in deze streken uit te geven. Dit werk moge een ruime verspreiding vinden, niet het minst in Noord-Amerika, waar men Curaçao over één kam scheert met andere plaatsen in deze buurt, die uit een hygiënisch oogpunt der lang niet zoo goed aan toe zijn, ja zelfs, waar het heerschen van pest officiëel vastgesteld is, terwijl tot dusver die ziekte zich hier in het geheel niet vertoond heeft."

De correspondent deelt verder mede, dat er in de kolonie Curaçao nog plaats is voor enkele jonge geneesheeren. die zich een flink bestaan willen verzekeren. Op het hoofdeiland zijn thans, nu er drie geneesheeren buiten lands afwezig zijn, slechts vijf doctoren op eene bevolking van 32.585 inwoners.

Zoowel in de stad als in de buitendistricten zijn dringend meer geneesheeren noodig. Op de eilanden Aruba en Bonaire en St. Martin is slechts een doctor aanwezig, terwijl Saba en St. Eustatius samen het met één doctor moeten doen, hoewel deze eilanden uren zeilens van elkaar gelegen zijn.

„Het Kol. Weekbl."

Nederlandsche handel en industrie.

De afdeeling Handel van het departement Landbouw, Nijverheid en Handel, weet met haar tijd mee te gaan. Zij begrijpt dat het niet alleen haar taak is te constateeren te regelen, zij wil propageeren, Neerlands handel en industrie bevorderen met de prachtige middelen, die haar als officieel lichaam ten dienste staan.

Zie komt thans met een reclame-uitgave, een serie van een twintigtal Engelsche brochures, uitgegeven in samenwerking met de Ned. Kamer van Koophandel te Londen, die een kort maar uiterst zakelijk overzicht biedt van wat door de Ned. nijverheid wordt gepraesteerd, waarover de Ned. handel zich uitstrekt.

De eerste der brochures geeft een overzicht van de havenwerken te Amsterdam en Rotterdam met plattegronden en foto's; de tweede bespreekt de voornaamste lijnen, wier schepen van uit onze havens geregelde diensten hebben naar het buitenland. Vervolgens passeeren de revue: bewerking van cacao en chocolade, de theehandel, tabak- en sigarenfabrieken, de koffiehandel, graanoogst, ertsindustrie, houtbewerking en aanverwante vakken, papierfabricage, leerlooierijen der Langstraat, rubber en chemicaliën, petroleum, gas en bijproducten, aardappelmeel, olieslagerijen, margarine-fabrieken, zuivelproductie, branderijen, gistfabrieken, suiker- en peekoffiebewerking, scheeps- en machinebouw, eletriciteitswezen, gloeilampenfabricage, de metaalindustrie, diamantslijperijen, glas- en aardewerkfabrieken, steenbakkerijen, bouwmaterialen, het steenkolengebied, de textielindustrie enz.

De typografisch met uiterste zorg bewerkte boekjes zijn door tal van illustraties verfraaid, waardoor ook de tekst op practische wijze wordt toegelicht.

Neerland's handel en nijverheid zal de afdeeling Handel en de Nederlandsche Kamer van Koophandel te Londen dankbaar zijn voor deze uitgave, die ongetwijfeld er toe zal bijdragen om de Nederlandsche handel en industrie in het buitenland, voornamelijk in Engelsch sprekende landen meer bekend te maken.

Ingezonden Stukken

Rincón—September 1912.

Geachte Redaktie!

Verleen me s. v. p. eenige plaats voor 't volgende.

Nog ruim 3 maanden scheiden ons van 1913. Wat zal dat jaar ons geven?

Thans staan we wederom voor den planttijd.

Elken morgen ziet men hier de lui heengaan om hun stuk of stukje grond zorgvuldig af te sluiten en het gereed te maken voor den eventueel te vallen regen.

Reeds zijn er eenige zakken plantzaad aangevoerd, om dit voor een zeer matigen prijs te verkoopen —

Ach we hopen en bidden maar, dat de Goede God toch spoedig den noodzakelijken regen zal nederzenden, met zeer groot verlangen ziet men hiernaar uit.

De maanden, welke achter ons liggen, willen ons telkens den droeven tijd herinneren, welken we hebben doorgemaakt. Terwijl anders in normale jaren het aantal dooden niet meer dan 20 à 25 bedraagt, hebben we thans op de tweede helft van September, reeds 77 dooden aangeteekend, groote en kleine, van Januari af. Hieronder waren er 17 alléén in de maand Mei en 14 in Juli. „Nooit”, zoo spraken dezer dagen eenige bejaarde lieden, „hebben we zulk een tijd medegemaakt.” Hoewel er sinds een paar maanden, eenige verandering ten goede merkbaar is, is de toestand nog verre van rooskleurig.

Met warmen dank zij hier nogmaals herinnerd aan de hulp en giften van hooger hand en van particulieren, zoowel uit Holland als uit onze Kolonie.— En aldus, geachte Heer Redakteur, zullen we maar met ons volk optimistisch gestemd blijven. Met hoogachting en dank steeds uw dw. dr.

Pastoor BURGERS,

Berichten uit de Kolonie.

Kerkelijke Berichten.

Gisteren, 4 October, vierde de Eerw. Zuster MARIA NICOMEDA haar zilveren professiefeest. De Eerw. feestelinge is reeds meer dan 20 jaar verbonden aan het R. K. Onderwijs in onze Kolonie en op het oogenblik werkzaam in de school op Rincon, Bonaire.

De Eerw. Soeur NICOMEDA, Mej. CORN. CATH. TOETHUIZEN werd 14 November te Heusden geboren, trad op 24-jarigen leeltijd in de Congregatie der Eerw. Zusters van Roosendaal en kwam 21 Juni 1890 op Curaçao aan, waar zij zich steeds met ijver aan het Onderwijs wijdde.

Wij wenschen de Eerw. Zuster NICOMEDA van harte geluk en hopen, dat zij nog lang gespaard blijve om nog veel goed te kunnen doen in onze Missie.

Examen.

Met schitterend succes hebben in Nederland de Jongeheeren G. en D. ZEPPENFELDT hun toelatingsexamen afgelegd voor de H. B. S. GERARD kwam in de 3e, DELPHINUS in de 2e klas.

Ook de Jongejuffrouw H. APPEL slaagde uitstekend en werd in de 2e klas H. B. S. toegelaten.

De Jongeheer I. J. QUERIDO legde een glansrijk examen af in de fransche taal en ging over naar de 5e klas van het Gymnasium te Amersfoort.

Aan allen, zoowel als aan hunne respectievelijke families, onze gelukwenschen.

Regen.

Op Curaçao viel deze week hier en daar een klein buitje, Een algemeene regen bleef nog uit.

Op Aruba daarentegen heeft het flink geregend, zoodat men hoop heeft, dat de eerste planting van pinda zoowel als mais nog grootendeels gered is.

Van Bonaire ontvingen wij geen bericht.

Hulp in den nood.

Donderdag ontving de Heer Gouverneur een telegram van Z. Exc. den Minister, dat wederom aan den Penningmeester der Groep „Ned. Antillen” van het A. N. V. kon worden uitbetaald de som van f 14.000.

In een particulier schrijven werd de opbrengst van het heidebloempje op f 25.000 geschat.

H. M. de Koningin kocht een bloempje voor f 100.

In Haarlem zal nog een weldadigheidsdag voor Curaçao gehouden worden.

Hoog Bezoek.

Vergezeld van zijn Adjudant, Luitenant PENHA, bracht de HEG. Heer Gouverneur Dinsdag een bezoek aan de Zusterschool op Montaña, waarna ook nog eenige plantages werden bezocht.

Hr. Mr. Zeeland

vertrok Donderdag naar Trinidad, komt over drie weken hier terug en gaat dan voor eenigen tijd naar Suriname.

Wedstrijd.

Het Curaçaosche Weerbaarheidskorps zal Zondag a. s. zijn jaarlijkschen schietwedstrijd houden op het schietterrein achter het Riffort. De Wedstrijd begint 9 uur A. M.

Het spijt ons, dat wij aan de beleefde uitnoodiging tot bijwoning we der geen gevolg kunnen geven, omdat de wedstrijd op Zondag plaats heeft, nog wel op een hoogen Katholieken feestdag, en dan juist op het uur, dat de Hoogdienst in de Cathedraal aanvangt.

Als het toevallig niet anders zou kunnen, vinden wij een wedstrijd op Zondag zoo heel erg niet, mits dat hij nimmer plaats heeft op de uren, bestemd voor de Godsdienstoefeningen. Het Curaçaosche Weerbaarheidskorps houdt echter ieder jaar opnieuw zijn wedstrijd telkens op een Zondag. En daarom meenen wij beleefdelijk het Bestuur in overweging te mogen geven uur en dag van den wedstrijd in het vervolg te willen veranderen.

Alfalfa.

Om dit zeer nuttige veevoeder meer ingang te doen vinden bij onze landbouwende bevolking zal het noodig wezen, dat onze Landbouwkundige, de Heer G. B. DUSSEL, de goede hoedanigheden eens bekend make van alfalfa, en de wijze van uitzaaiing en verdere behandeling.

Er loopen nu de meest tegenstrijdige praatjes, zoodat menigeen niet weet, wat nu eigenlijk waarheid is, wat verdichtsel.

Sommigen zeggen, alfalfa deugt niet voor hier. Het vereischt zeer veel water, een bizondere soort mest, en eerst na vier keer gezaaid te zijn komt het op.

Anderen verklaren dat het zeer snel groeit, reeds binnen 24 uren uit den grond schiet, en volstrekt niet zooveel water noodig heeft; wel moet men het één keer omploegen en eerst dan groeit het nieuwe zaad zeer welig op.

Ook over de voedingswaarde is men het oneens.

De Heer DUSSEL zal hierover zijn licht wel eens laten schijnen.

De Troonrede.

H. M. onze geëerbiedigde Koningin heeft Dinsdag 17 Sept. persoonlijk de Kamers der Staten Generaal geopend.

In de troonrede zeide H. M. o. a.

„De West-Indische Koloniën werden geteisterd door eene langdurige droogte, tengevolge waarvan inzonderheid de bevolking der Benedenwindsche eilanden van de Kolonie Curaçao in zorgvolle omstandigheden verkeert.”

Tentoonstelling te Deventer.

Het Comité zond aan den Heer H. J. COHEN HENRIQUEZ een zeer vleiende dankbetuiging, en schreef o. a.

„Wij betuigen U gaarne onzen beleefden en erkentelijken dank voor Uwe bemoeiingen in dezen, die een groot succes gehad hebben.

De vraag naar de hoeden was buitengewoon groot, wanneer wij een tienmaal grootere hoeveelheid gehad hadden was deze ook verkocht.

Hare Majesteit de Koningin toonde persoonlijk groote belangstelling in deze producten der nijverheid van Uwe eilanden en kocht behalve voor Hoogstderzelver persoonlijk gebruik en voor dat van Z. K. H. den Prins der Nederlanden en H. K. H. Prinses Juliana eenige hoeden voor leden der hofhouding.

Het kantwerk van Saba genoot de groote belangstelling van H. M. de Koningin-Moeder, die een aantal fraaie stukken kocht.

Van de hoeden is ongeveer niets meer overgebleven; omtrent het resteerende kantwerk zijn wij in onderhandeling met de Vereeniging Boeatan.”

Onze Vloot.

In eene vergadering gehouden ten kantore van den Koninklijken West Indischen Maildienst werd besloten te trachten nieuw leven te brengen in de alhier bestaande afdeeling van de Vereeniging „Onze Vloot”. Daar eenige leden van het Bestuur, hetzij tijdelijk hetzij voor goed de Kolonie verlaten hebben, namen onderstaande heeren op zich, de bestuursfunctiën, achter hunne namen staande, voorloopig gedurende het loopende vereenigingsjaar waar te nemen.

de Heer
H. P. DE VRIES, Voorzitter
JULIUS L. PENHA, Ondervoorzitter
C. K. KESLER, Secretaris
C. ARONSTEIN, Lid
D. I. QUERIDO, Penningmeester

De werkzaamheden van laatstgenoemde, die zich thans in het Moederland bevindt, zullen voorloopig door den Secretaris waargenomen worden.

Dankbetuiging.

In dank ontvangen nieuwe tijdtafels der Hamburg American Line, en van de Harrison Line, een ex. Hamburg America-Gazette, en een reclameplaat derzelfde Maaty, alsmede Beredeneerd Verslag van de Spaar- en Beleenbank van Curaçao.

Onzen vriendelijken dank.

Coers' Liederen van Groot-Nederland.

De Vereeniging: Het Nederlandsche Lied heeft aan hare leden weer een bundel *Liederen van Groot-Nederland, verzameld door F. R. Coers Frzn.* (C. M. B. DIXON & Co., Apeldoorn), gezonden en wel *Uit den „Nederlandtsche Gedenck clanck” van Adrianus Valerius (1626). Zesde reeks*, bestaande uit:

Hoogmoedig geest.
't Quaet groeyt in groot getal.
o Heer, die daer des Hemels tente [spreyt.
Ghy die tot een Opperheld.
Ick meyn g'u veeren vry vind gekort.
Begeertens lust baert altyd quaet.
Al woud ick.
Geluckig is hy die leert sterven.
Ach bitterheyt.
De Heere geeft ons groote stof.
o Mensch! denct dat ghy toch syt [sterf'lyck.

Elk lied heeft een aanteekening, welke o. a. de gebeurtenis meldt waardoor het lied is ontstaan.

Met de *Achtste reeks*, welke ter perse is, zal de uitgave Liederen van Groot Nederland, verzameld door F. R Coers Frzn. alle liederen bevatten van den Nederlantsche Gedenckclanck.

Leger.

11 Oct. zullen 20 man suppletietroepen naar Curaçao vertrekken.

Officieele berichten.

In plaats van den heer M. BOOM, die er voor bedankt heeft, is de heer C. B. DEBROT benoemd tot lid van de commissie, teneinde na te gaan op welke wijze de kolonie Curaçao zal kunnen deelnemen aan de Eerste Nederlandsche Tentoonstelling op Scheepvaartgebied, welke te Amsterdam in 1913 zal worden gehouden.

De Administrateur van het struisvogelpark „Albertina” op Curaçao, L. LENS is belast met het opsporen van misdaden en wanbedrijven volgens de onderscheidingen bij algemeene verordening gemaakt, voor zooveel aangaat de uitgestrektheid van de door hem bestuurd wordende plantage Choloma, gelegen in het tweede district op het eiland Curaçao.

Aan den veldwachter van Bonaire ADRIANUS MARTINUS, is tot verder herstel van gezondheid, drie maanden verlofsverlenging verleend.

E. ROZENDAAL en M. E. DOVALE zijn tijdelijk belast met de functiën van kommies der 2de klasse der belastingen op Curaçao.

Blijkens ontvangen kennisgeving van den Duitschen Minister te Caracas, belast met de Nederlandsche belangen in Venezuela, is op de reis van Gran Roque naar La Guayra op den 6den Augustus dj. de Nederlandsche onderdaan JUAN MARTEN, van Bonaire, van beroep daglooner, oud 50 jaren en ongehuwd, gestorven. Daar het schip door windstilte verhinderd werd de haven te bereiken, moest zijn lijk den 8sten Augustus in zee geworpen worden.

Blijkens ontvangen kennisgeving van den Nederlandschen Vice-Consul te Pto. Cabello is op den 18den September jl. aldaar overleden CAROLINA REIGUE, geboren op Curaçao, oud 50 jaren. Zij heeft in het dorp Borburata een huisje en eenige goederen nagelaten.

Marktbericht
van den
Curacaoschen Handelsbond.

Van 4 October 1912.

AARDNOTEN (Pindas) per KG		0.22
ZOUT per vat van 130 K.G.........	f	0.80
DIVIDIVI per K,G......................	„	0.05
ORANJESCHILLEN per KG. 1st kw.	„	0.70
id. per KG. 2e kw.	„	0.60
HUIDEN per K.G........................	„	0.60
GEITENVELLEN per K.G...........	„	1.20
WOL per K.G............................	„	0.12
SCHAPENVELLEN per stuk.........	„	0.50
BEENDEREN per K.G.................	„	0.02
RECINUS-ZAAD per K.G.............	„	0.05
STROOHOEDEN (hipijapa):		
Kwaliteit No, 1............per dozijn	„	4.25
„ „ 1 (gebleekt) „ „	„	4·37½
„ „ 2 „ „	„	5.—
„ „ 3 „ „	„	—
„ „ 3 „ „	„	—
„ „ 4 „ „	„	7.—
„ „ 5 „ „ OLA	„	—.—
„ „ 6 „ „	„	9.75
„ „ 7 „ „	„	9—
„ „ 8 „ „ OLA	„	10—
„ „ 9 „ „	„	12.50
„ „ 10 „ „ OLA	„	12.—
„ „ 11 „ „	„	15
„ „ 12 „ „ OLA	„	13.50
„ „ 13 „ „	„	
„ „ 14 „ „ OLA	„	—
„ „ 15 „ „	„	18

Muziekuitvoering.

te geven door de Militaire Kapel Zondagavond om 7.30 OVERZIJDE.

PROGRAMMA.

1.	The social revieuw	March	J. Clauder
2.	Le calife de bagdad	Ouverture	Boieldieu
3.	Blumensprache	Walzer le uitv.	P. Pütz
4.	Fantaise sur la fille du regiment		Donizetti
5.	Amazonen	Marsh	Michaelis
6.	Fantaisie sur don Pasquale		Donizetti
7.	Sans Souci	Polka	L Ganne
8.	Adorable	Danza	L. Miranda

INGEZONDEN MEDEDEELINGEN.

Een goed ding.

Elders in ons blad publiceeren wij enl advertentie van een toestelletje, dat „De Breimachine” genoemd wordt en ongetwe feld van groot nut is

Met dit toestel, dat wij sterk aanbevelen, kan zelfs een kind omgaan, waardoor het vlug en netjes een paar kousen of een of ander stuk ondergoed kan breien of verstellen, al zijn ze in nog zoo'n slechten staat.

Niemand kan het nut ontkennen, dat dit toestel brengt in elk huisgezin, of in de woning van particulieren. Het is voldoende om slechts een oogenblikje het machinetje in werking te brengen, en wat niet meer te verstellen scheen, wordt als nieuw gebreid.

De Breimachine, welke snel al de markten veroverd heeft, kan als onontbeerlijk beschouwd worden in ieder huisgezin, om een groote hulp te zijn voor een zorgzame en zuinige huismoeder.

De Maatschappij **Patent Magic Weaver**, Paseo de Gracia, 97, — Barcelona, Spanje, verzendt de Breimachine vrij van verdere kosten tegen den geringen prijs van twee dollar.

Denk goed aan de voordeelen, welke dit toestel u verschaffen kan en als gij schrijft aan bovengenoemde firma om een breimachine, zet er dan bij dat ge het advertentie gelezen hebt in de

„ AMIGOE DI CURAÇAO”.

Ratten en Muizen.

Gedurende de laatste 8 dagen werden in het fiscalaat aangebracht en door middel van petroleum verdelgd

82 ratten
341 muizen.

Buitenland.

ENGELAND.

De Engelschen in Thibet.

Nauwelijks is het Hemelsche Rijk in een republiek omgezet, een republiek waarin een choatische verwarring, waaruit geen Westerling goed wijs kan worden, heerscht, of China heeft weder te kampen met de eischen van zijn buurman Japan, en de Europeesche mogendheden Rusland en Engeland, die meenen dat wanneer zij ieder voor zich een brokje van het Hemelsche Rijk inpalmen, er nog genoeg voor China zelf overblijft. Speelt Japan den baas in Korea, werpt Rusland zich op als eigenaar van het grootste gedeelte van Mantsjoerije, Engeland, dat reeds jaren lang een begeerig oog op Thibet had geslagen, de landstreek der geheimzinnigheid, waar de ontdekkingsreizigers, die tot in het hartje van 't land zijn doorgedrongen, op de vingers van éene hand zijn te tellen, maakt zich thans gereed, zich voor goed er van meester te maken. Het tracht zulks te doen langs een diplomatieken weg, dien het met groote haast aflegt.

Naar uit Peking wordt bericht, heeft de Britsche gezant Jordan, aan de Chineesche regeering een nota ter hand gesteld, waarin hij den toestand in Thibet en het uitge-

Staat van het aantal vaartuigen, die het eiland Curaçao in de maand Sept. 1912 aandeden met vermelding van hunne inhoudsmaat.

	ZEILSCHEPEN.			STOOMSCHEPEN.		
		INHOUD IN M^3.			INHOUD IN M^3.	
	Aantal	Bruto	Netto	Aantal	Bruto	Netto
Maand September	87	11118	9878	42	249353	161239
Vorige maanden	713	81845	75123	252	1689256	1070750
Totaal	800	92963	85001	294	1938609	1231989

Niet opgenomen zijn de schepen, die binnenkomen van de kustvaart en van de visscherij.

sproken voornemen van China, om Thibet als provincie van de Chineesche republiek te annexeeren, behandelt. Het memorandum verzoekt, dat het den Thibetanen toegestaan zal worden, hunne binnenlandsche aangelegenheden zelf te regelen, zonder dat China zich daarmede bemoeit en doet het voorstel, dat China een vertegenwoordiging te Lhassa zal oprichten, die de Thibetanen over de buitenlandsche politiek moet onderrichten. Deze vertegenwoordiging zal een lijfwacht hebben, maar China zou in Thibet geen onbegrensde troepenmacht hebben, en ook de zich thans op marsch bevindende expedities niet toestaan, verder voort te rukken. China behoeft geen Indisch gebied als weg voor het leger naar Thibet te gebruiken. Ten slotte beveelt het memorandum het afsluiten van een nieuwe Engelsch-Chineesche overeenkomst aan, dat de erkenning van de Chineesche republiek door Engeland moet voorafgaan.

Natuurlijk is de geheele inhoud van dit schrijven er op ingericht, om Thibet aan China te ontrukken en er Engeland's heerschappij te vestigen. Want wat beteekent de eisch dat „het den Thibetanen toegestaan zal worden, hunne binnenlandsche aangelegenheden zelf te regelen, zonder dat China zich daarmede bemoeit" anders dan: voortaan hebt ge in Thibet niets meer te zeggen, wij deelen daar in 't vervolg de lakens uit?

De Engelsche pers windt er dan ook geen doekjes om, dat het doel der Britsche regeering is, geleidelijke annexatie van Thibet. De „Daily Telegraph" maakt zich tot tolk der geheele pers, wanneer zij schrijft: „dat het Engelsche gouvernement eindelijk de noodzakelijkheid heeft ingezien, in te moeten grijpen in de Thibetaansche kwestie. Deze oplossing zal met vreugde begroet worden door hen, die met ongerustheid de geleidelijke indringing van China te Lhasa en de daaruit volgende dreigende gevaren voor de Indische belangen, gadesloegen".

Ten einde den samenhang der gebeurtenissen, die zich wellicht binnenkort in het uitgestrekte, doch onherbergzame en geheimzinnige Thibet zullen afspelen — waarbij o. i. geen tegenstand van beteekenis door de Chineezen zal worden geboden; misschien wel van den kant der Thibetanen — treden wij hier eenige jaren in de geschiedenis terug.

Toen in 1908 de Thibetanen zich bijna onafhankelijk van China hadden gemaakt, waren zij zoo onvoorzichtig Engelsch-Indië uit te dagen door een aanvallende houding, waardoor de tusschenkomst der Russen mogelijk werd gemaakt.

Toen greep het Vereenigde Koninkrijk in.

De expeditie, onder bevel van kolonel sir Francis Younghusband, bracht de Thibetanen tot rede en het verdrag, dat ten laatste in Potala tot stand kwam, kon, indien zij den toestand begrepen hadden, den Thibetanen de vrijheid voor nationale ontwikkeling, die zij verlangden, verzekerd hebben en aan de Engelschen de bovenhand, die noodig was en nog is in hun Indische politiek. De gelegenheid werd niet benut en het Indische gouvernement had het twijfelachtig genoegen de langzame, maar zekere indringing van China in Thibet gade te slaan. Plotseling werd Lhasa door Chineesche troepen bezet en weldra vertrokken een aantal Chineesche residenten naar Burma en Assum. Er was geen juist afgebakende grens en hiervan werd zooveel mogelijk partij getrokken.

Maar de moeilijkheden waren daarmee niet opgelost. Het Indische gouvernement was blijkbaar niet zeker van zijn rechten langs de noordoostelijke grens en scheen zich niet met geweld daar te willen doen gelden. Plotseling eichten de Chineezen van de Himalaya-staten van Indië — Nepal, Sikkim en Brutan — dat zij zouden terugkeeren naar het oude China, waartoe zij vroeger behoorden. Deze kwestie werd zóó urgent beschouwd, dat met den grootsten spoed een verdedigingsverdrag werd gesloten met Bhutan. Voor Sikkim waren de Engelschen niet eens verantwoordelijk, terwijl Nepal wel in staat was, zooals de Maharaja zei, voor zich zelf te zorgen. Maar de toestand was onbevredigend, en de wanhopige, maar vergeefsche pogingen van Thibet, om het Chineesche juk af te schudden, dat hun door de Engelsche expeditie was opgelegd, waren aanleiding tot voortdurende en toenemende aanvallen van China. Eindelijk bood de Chineeschen revolutie en de dood van den vice-koning Chao-Erh-Teng, den Thibetanen de gelegenheid aan, om zich te herstellen. Hun geestelijk hoofd, de Dalai Lama, was destijds gevlucht en zocht en vond bescherming bij het Indische gouvernement. Men wist hem te bewegen terug te keeren om de leiding op zich te nemen van de beweging tot verkrijging van Thibetaansche autonomie. Thans is hij op enkele dagmarschen van Lhasa.

Nu is ten slotte de noodzakelijkheid van interventie door Engeland ingezien en dit zal niet aarzelen, indien noodig, gewapenderhand in te grijpen. Het Indisch gouvernement heeft geleidelijk aan de troepen aan de Noord-Oostelijke grens versterking gezonden en het levert geen buitengewone moeilijkheden op een troepenmacht naar Lhasa te zenden, die in staat is, om op te treden als een bescherming van een Thibetaansch ministerie.

Dat China in naam een soort suzereiniteit over Thibet uitoefent, daar heeft Engeland, voorloopig althans, niets tegen, maar inderdaad beschouwt het Thibet als een protectoraats-land der Britsche Kroon, waar de Engelschen de lakens uit moeten deelen.

PANAMAKANAAL.

De Engelsche diplomatie heeft werk. Officieel wordt medegedeeld, dat de Engelsche regeering een formeelen eisch zal indienen om haar opvatting betreffende het Hay-Pauncefote verdrag en het Panamakanaal aan een scheidsrechtelijke beslissing te onderwerpen.

Volgens de „Tribune" rechtvaardigen de Vereenigde Staten hunne beslissing van geen scheidsgerecht te aanvaarden over de tolquaestie op het Panamakanaal als volgt:

1o. De vrijstelling van tol voor de Amerikaansche schepen is geen nadeel voor de Engelsche;

2o. Het verwerven door de Vereenigde Staten van de souvereiniteit op de zone van het kanaal, brengt de nietigheid mee van het tractaat Hay-Pauncefote, volgens het welbekend grondbeginsel van internationaal recht, 't welk het bestaan van een tractaat doet afhangen van het behoud der voorwaarden waarop het gesloten is;

3o. Het zou niet mogelijk zijn onpartijdige scheidsrechters te vinden.

Vooral het laatste argument is zeer eigenaardig: men kan dan het heele arbitragehof wel opdoeken.

Advertentien.

Bekendmaking.

De verkoop van ZILVEREN, GOUDEN en JUWEELEN VOORWERPEN, beleend ter *Spaar- en Beleenbank* van 1e. Maart 1911 t/m 31e Augustus 1911, onder No. 7995 D, t/m No. 6236 E zal plaats hebben op *Donderdag*, den 10n October a. s., en volgende Donderdagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen, door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao 5 Oct. 1912

De Voorzitter,

A. JESURUN.

Openbare Verkooping.

Krachtens bevel van het Hof van Justitie in de kolonie Curaçao, zal op Dinsdag den 5n. November 1912, des voormiddags te tien uren, vóór het gebouw van de Curaçaosche Hypotheekbank in de Willemstad, Breede Straat, ten overstaan van notaris J. H. R. Beaujon, in het openbaar worden verkocht, de Plantage

Santa Barbara,

gelegen in het 2e. district van het eiland. Zij is bezwaard met een recht van erfpacht ten behoeve van den Heer John Godden en heeft een servituut op de plantage „Fuik".

De veilconditiën zullen Veertien dagen vóór den dag van verkooping, ter inzage van gegadigden liggen ten kantore van genoemden notaris, alwaar ook verdere informatiën omtrent dezen verkoop te bekomen zijn.

Terwijl gegadigden, in den tusschentijd, de plantage zullen, kunnen bezichtigen twee keeren in de week, en wel op Maandag en Vrijdag van elke week, tusschen acht uren 's morgens en vier uren des namiddags, voorzien van een bewijs van toegang, af te geven door genoemden Notaris.

Willemstad, Curaçao,
den 30n. September 1912.

Dienst van den Landbouwkundige

KOLONIE CURACAO.

Voorradig en aan de Politiewacht bij den Proeftuin op Cas Chiquito te verkrijgen:

	per kan
Kleine Mais (White Kafir)	25 ct
Jellow Branching Dourha	62½ „
Jeruzalem Corn	62½ „
Shalle Sorghum	65 „
Cuinea Corn (van Jamaica)	62½ „
White Amber Sorghum	62½ „
Gooseneck Sorghum	62½ „
Blackhull Kafir Corn	62½ „
Boonen (Wowo Pretoe)	50 „
Boonen (Boontje Color)	65 „
Pinda (Maule's Extra Earliest Long Pod Bush Peanut)	1.10 „
Pinda (Maule's Improved Ground Pea	60 ct.
	Per KG.
Alfalfa	f 1.92½ „

De Landbouwkundige:

G. B. DUSSEL.

Curaçao, September 1912.

INGEZONDEN MEDEDEELINGEN

Como se ha pretendido por algunos industriales recomendar el aceite de petroleo como un sustituto de aceite de hígado de bacalao, debemos advertir por el bien de los mismos enfermos, que el aceite de petroleo es una substancia mineral, que si se usa internamente es expelida íntegra por las evacuaciones intestinales, causando á la larga inflamación de las vías digestivas.

Carece por lo tanto de por la piedad esencial de todo alimento, la de ser asimilable y volverse parte de los tejidos orgánicos y no puede ni remotamente compararse con el aceite de hígado de bacalao, cuya propiedad de nutrir y fortalecer los organismos débiles lo han hecho tan necesario y tan justamente apreciado en todo el mundo.

HAVEN-NIEUWS.

VAN 28 SEPT. — 12 OCT.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Maracaibo	G W Goodman	28 Sept.	New-York	28 Sept	Maracaibo
Venezuela	J Montero	28 „	Maracaibo	29 „	La Guayra
Pr. der Nederl.	J C Metus	28 „	Amsterdam	29 „	New-York
Merida	A Johanson	15 „	Maracaibo	30 „	La Guayra
Merida	A Johanson	2 October	La Guayra	3 October	Maracaibo
Venezuela	J Montero	1 „	La Guayra	1 „	Maracaibo
Maracaibo	G W Goodman	3 „	Maracaibo	3 „	New-York
Philadelphia	H Highborn	3 „	New-York	3 „	La Guayra
Venezuela	J Montero	5 „	Maracaibo	6 „	La Guayra
Pr. Willem I	A R Nyboer	6 „	New-York	7 „	Amsterdam
Venezuela	J Montero	8 „	La Guayra	8 „	Maracaibo
Philadelphia	H Highborn	8 „	La Guayra	9 „	New-York
Merida	A Johanson	9 „	Maracaibo	10 „	Maracaibo
Venezuela	J Montero	12 „	Maracaibo	13 „	La Guayra
Zulia	S S Morris	12 „	New-York	13 „	Maracaibo
Pr. Willem IV	R C v d Graaff	12 „	Amsterdam	13 „	New-York
Jamaican	Brown	27 Sept	Liverpool	28 Sept	Galveston
Aquila	Anderson	28 „	Norfolk	30	Tucacas
Patagonia	H Schuster	28 „	Hamburg	30 „	Hamburg
Città di Milano	Casella	3 Oct.	Colón	3 Oct.	Génova
Chancellor	Kearne	5 „	Liverpool	5 „	Galveston
Schwarzwald	R Rauschenplat	11 „	Hamburg	11 „	Pto Colombia
Sardinia	E Wünnenberg	12 „	Pto Colombia	12 „	Hamburg

Schoeners.	Aankomst.	van	Schoeners.	Vertrek	naar
Margarita C	29 Sept.	Rio Hacha	*Meda H*	28 Sept.	Pto. Rico
Refugio H	29 „	Aruba	*Maria Agatha*	28 „	Bonaire
Sofia H	30 „	Bonaire	*Diana V*	1 Oct.	Maracaibo
Mario H	1 Oct.	Aruba	*Virginia H*	30 „	Vela de Coro
Juan Luis H	2 „	Maracaibo	*Margarita*	30 „	Aruba
Meteor H	2 „	Maracaibo	*Ofelia H*	1 Oct.	Buchholz
9 de Abril H	3 „	Maracaibo	*Carlota H*	1 „	Maracaibo
Viuda Alegre D	3 „	Barahona	*Refugio H*	1 „	Aruba
Virginia H	3 „	Vela de Coro	*Olga Lucila*	2 „	Rio Hacha
Preferida	5 „	Maracaibo	*Sofia H*	2 „	Bonaire
			Fama D	4 „	Sto Domingo

3 Oct. is H. M. ZEELAND vertrokken naar Suriname via Trinidad.

Drukker,
B. L. BOGAERS.